

Przedszkole Publiczne w Strzeszowie

„ŚWIAT WARTOŚCI DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM”

**Program wspomagający pracę dydaktyczno- wychowawczą i program
wychowawczo- profilaktyczny.**

Opracowała: M. Garecka, S. Golonka

ROK SZKOLNY 2017/18

Wstęp

W XXI wieku dzieci dorastają w zupełnie innych realiach niż ich rodzice czy dziadkowie. Niezależnie jednak od epoki, w której dorastamy, wszystkim rodzicom i wychowawcom zależy na tym, aby wychować dzieci na mądrych, dobrych, szczęśliwych ludzi, samodzielnych i twórczych. We współczesnym świecie ogromnie zaangażowani zawodowo rodzice stają się coraz bardziej niecierpliwi i dla swoich dzieci mają coraz mniej czasu, a tym samym i mniej czasu na okazywanie pociechom swojej miłości. W wielu rodzinach znikają normy grzecznościowe, wiele osób ma problem z dostosowaniem się do zasad i norm społecznych lub świadomie je pomija

w codziennych kontaktach z innymi. Brakuje nauczania do wartości, brakuje konsekwencji

w egzekwowaniu norm społecznych i zasad postępowania i to stanowi główną przyczynę bezkarności dzieci, agresywnych zachowań. Nasza codzienność przepełniona jest nieustannie płynącymi z mediów informacjami o agresji, o wypadkach drogowych, o tragediach rodzinnych, w których bohaterami są agresywni rodzice, synowie czy córki. Podłożem emocjonalnych zaburzeń dzieci i dorosłych jest oglądanie nieodpowiednich programów telewizyjnych, zwłaszcza przez najmłodsze dzieci. Równocześnie dzieci, bez odpowiedniej kontroli rodzicielskiej, nadmiernie korzystają z komputerowych gier, uczących je agresji, i zabijania, co w konsekwencji rodzi dziecięce lęki, demoralizuje, a nawet prowadzi do samotności.

By zapobiec niepokojącym zjawiskom społecznym, należy wychowywać dzieci w oparciu

o zasady wychowania do wartości, poczynając od domu rodzinnego, poprzez przedszkole, szkołę podstawową i kolejne etapy edukacji. Wspomaganie rozwoju dzieci w tym zakresie już od najwcześniejszych lat pozostawia w nich trwałe, pozytywne i twórcze ślady. Celem wychowywania dzieci do wartości jest pomaganie w odkrywaniu ich własnych „możliwości” oraz pomaganie w rozumieniu, kim człowiek powinien „być”, aby naprawdę umiał zrealizować siebie. **Papież Jan Paweł II podkreślał fakt,**

iż „wartości takie jak: prawda, miłość, solidarność, sprawiedliwość, tolerancja, uczciwość, mądrość, odpowiedzialność, wolność, pokojowość nie tylko pomagają człowiekowi bardziej „być”, są również podstawą, która nie tylko decyduje

o życiu, ale także określa linie postępowania i strategie, które budują życie w społeczeństwie”. A zatem wychowanie dziecka do wartości pozwoli

kształtować człowieka ze względu na jego najwyższy cel i najwznioślejsze dążenia społeczeństwa, w których będzie on żył jako dorosły człowiek.

Wychowanie do wartości ma na celu harmonijne rozwijanie wszystkich umiejętności człowieka, z naciskiem na poczucie odpowiedzialności za

podejmowane decyzje i działania. Ideą przewodnią jest kształtowanie człowieka żyjącego w zgodzie z samym sobą i ze swoim otoczeniem, niezależnie od miejsca, w którym mieszka i żyje.

Wychowanie do wartości a podstawa programowa wychowania przedszkolnego

Ministerstwo Edukacji Narodowej głosi tezę, że pierwsze lata życia dziecka mają decydujące znaczenie dla jego dalszych losów i rozwoju. Wrodzone predyspozycje rozwijają się intensywnie w wieku przedszkolnym, a możliwości intelektualne kształtują się w pierwszych latach życia. Dlatego podejmowane w okresie przedszkolnym działania edukacyjne i wychowawcze, które stymulują rozwój intelektualny i społeczny dziecka, przynoszą najlepsze rezultaty. Jest to także najlepszy okres by niwelować ewentualne dysharmonie rozwojowe oraz podjąć terapię wyrównywania zaniedbań środowiskowych. Umiejętności i dobre nawyki, które dzieci nabyły w przedszkolu, procentują później lepszym funkcjonowaniem w szkole i dobrymi wynikami w nauce, a w dorosłym życiu lepszym funkcjonowaniem w społeczeństwie i w życiu zawodowym. Nauczyciele wychowania przedszkolnego mają zatem bardzo ważną misję do spełnienia. Powinni tak organizować edukację dzieci w wieku przedszkolnym, by maksymalnie wykorzystać potencjał drzemący w każdym dziecku, umożliwić mu rozwój na miarę jego potrzeb i możliwości. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego, do realizacji której zobowiązano nauczycieli określa, że przedszkole ma zapewnić dzieciom możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych. Przedszkole ma również wspomagać dzieci w rozwijaniu ich uzdolnień oraz kształtować czynności intelektualne potrzebne w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji. Nie mniej ważnym celem przedszkola zawartym w podstawie programowej jest budowanie systemu wartości, czyli wychowywanie dzieci tak, żeby lepiej orientowały się w tym, co jest dobre, a co złe. Wychowanie do wartości ma równocześnie umożliwić kształtowanie odporności emocjonalnej koniecznej dziecku do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, również do łagodnego znoszenia stresów i porażek. Takie właśnie spojrzenie na edukację i wychowanie dziecka w wieku przedszkolnym jest reprezentatywne dla programu wychowanie do wartości.

Cele główne programu:

Głównym celem programu jest wyposażenie dziecka w wieku przedszkolnym w wiedzę i umiejętności, które umożliwią mu pełne przystosowanie się do otaczającego świata i jego reguł. Realizacja programu pozwoli dziecku poprawnie funkcjonować w grupie rówieśniczej, stosować w kontaktach z innymi zasady i normy społeczne, a w miarę możliwości również zmieniać świat na lepsze. Mocny system wartości, w który pragniemy dzieci wyposażyc może stać się narzędziem ich życiowych sukcesów, może również ochronić przed wieloma błędnymi wyborami i niewłaściwymi wpływami z zewnątrz.

Program został opracowany w sposób prosty i przejrzysty, dostosowany do możliwości oraz potrzeb dzieci w wieku przedszkolnym. Zakres podejmowanych w programie treści pozwoli prowadzić z dziećmi celowe działania zmierzające do zrozumienia sensu wartości, uznania je przez dzieci za jedyne i słuszne w codziennych kontaktach z innymi (w rodzinie, w przedszkolu) i postępowania w zgodzie z nimi. Zaleca się realizację tematów 1-2 razy w miesiącu (decyduje wychowawca) a wpis w dzienniku zaznaczamy kolorem czarnym. By w pełni zrealizować proponowane działania zawarte w programie, należy w jego kontynuację włączać rodziców. W związku z tym rodzice winni być zaznajomieni z treściami programu wychowanie do wartości, bo tylko przy ich zaangażowaniu mamy szansę wychować dzieci na wrażliwych, mądrych i odpowiedzialnych ludzi. Jeśli wspólnie z rodzicami zadamy o zaspokojenie potrzeb psychicznych, umysłowych i moralnych ich potomka, pomożemy dzieciom w budowaniu wartości, i jednocześnie mamy szansę nauczyć je jak stać się wzorem właściwych postaw i zachowań. Budowanie systemu wartości to budowanie mocnego charakteru dziecka i utrwalanie dobrych nawyków, które jest najważniejszym zadaniem rodziców, a następnie wychowawców. Wyuczone wartości stanowią podłoże do kształtowania się charakteru dziecka i wpływają na jego przyszłe funkcjonowanie w społeczeństwie.

Poszczególne wartości będziemy przybliżać dzieciom w następującej kolejności:

I. Pokojowość

1. Wiem czym jest wartość – pokojowość.
2. Potrafię porozumiewać się z dorosłymi i dziećmi.
3. Zgodnie funkcjonuję w zabawie i sytuacjach zadaniowych.
4. Jestem życzliwym człowiekiem.
5. Potrafię współczuć innym.

II. Szacunek

1. Znam zasady grzecznego zachowania się przy stole, w teatrze.
2. Stosuję zasady savoir-vivre`u.
3. Używam zwrotów grzecznościowych.
4. Potrafię troszczyć się o uczucia i dobro drugiej osoby.
5. Jestem opiekuńczy.

III. Uczciwość

1. Wiem, że należy być prawdomównym.
2. Nie przywłaszczam sobie cudzej własności.
3. Znam konsekwencje niewłaściwego zachowania.
4. Nie kłamię.
5. Czerpię przyjemność z tego co dobre.

IV. Sprawiedliwość

1. Wiem, że wszystkie dzieci mają takie same prawa i obowiązki.
2. Przestrzegam zasad właściwego zachowania – kodeksu postępowania przedszkolaka.
3. Wiem, że wobec najbliższych i kolegów należy postępować fair.
4. Wiem co to jest konstytucja, kodeks przedszkolaka.

V. Szczęście, optymizm, humor

1. Akceptuję siebie i otaczający mnie świat.
2. Jestem pogodny, wesoły i dowcipny.
3. Dostrzegam dobre strony ludzi i sytuacji.
4. Posiadam wiarę w swoje możliwości.
5. Radzę sobie z trudnościami.
6. Znam swoje mocne strony.

VI. Piękno

1. Znam różne kategorie piękna.
2. Wiem, że piękno dostarcza przyjemnych wrażeń.
3. Chętnie uczestniczę w zabawach plastycznych.
4. Potrafię wymienić piękne cechy charakteru.
5. Wykazuję zainteresowanie twórczością muzyków, poetów, malarzy.
6. Wiem, że dobry człowiek to piękny człowiek.

VII. Mądrość

1. Wiem jakie to są mądre zachowania.
2. Potrafię wymienić mądre, znane osoby.

3. Chętnie uczestniczę w doświadczeniach i zabawach eksperymentalnych.

VII. Solidarność

1. Wiem, że solidarny człowiek potrafi pomóc i współpracować z innymi.
2. Pomagam osobom słabszym i potrzebującym wsparcia.
3. Potrafię być koleżeński.

VIII. Odpowiedzialność

1. Jestem odpowiedzialny za swoje zdrowie, wiem jak o nie dbać.
2. Jestem odpowiedzialny za przyrodę i środowisko, wiem jak o nie dbać.
3. Staram się rzetelnie wypełniać swoje obowiązki.

IX. Przyjaźń i miłość

1. Potrafię być życzliwy dla innych.
2. Lubię swoich kolegów z grupy.
3. Lubię wspólne zabawy w przedszkolu.
4. Kocham swoją rodzinę i swoją ojczyznę.

EWALUACJA

Realizowany program zakłada systematyczną jego ewaluację, która służyć będzie badaniu nabytych umiejętności dzieci w zakresie stosowania zasad i norm czyli wartości. Polegała będzie na :

- przeprowadzaniu zabaw dydaktycznych utrwalających i systematyzujących wspierając kształtowanie w dziecku wartości
- prezentowaniu pozytywnych postaw i zachowań wywołanych dzięki wdrażanym wartościom
- aktywnym uczestniczeniu dzieci w inscenizacjach, zabawach, występach publicznych i na forum przedszkola